

Péntek

III. évfolyam, 133. szám.
Kolozsvár, 1946. június 11.

Felelős szerkesztő:

RAFFAY ISTVÁN

Felelős kiadó:

ERDÉLYI SÁNDOR

ERDÉLY

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT KOLOZSVÁRI SZERVEZETÉNEK HIVATALOS LAPJA

TÖRVÉNYEN KIVÜL HELYEZTÉK
UMBERTO VOLT OLASZ KIRÁLYT

Az angol munkáspárt bourmouthi kongresszusán a kormány külpolitikájával kapcsolatosan elhangzott bírálatokra Bevin külügyminiszter válaszolt a zárszó jogán. Bevin válaszában fellépő hangokat ütött meg, amikor kijelentette, hogy egyáltalában nem osztja a rádióban és sajtóban napvilágot látott pesszimista felfogást, mert személyében feltétlenül bízik Európa békéjének megteremtésében. Bevin eme derülítő kijelentéseivel egyidejűleg a moszkvai rádió hirmagyarázója ama véleményének adott kifejezést, hogy a függőben levő világpolitikai kérdéseket a külügyminiszterek értekezletének kell megoldania, ezért azokat nem lehet az Egyesült Nemzetek Szervezete elé vinni.

Olaszországban a reakció utolsó próbálkozásai Umberto volt király magatartásában jutnak kifejezésre. A király ígérete ellenére sem volt hajlandó elhagyni az országot és egy Pisa melletti városkába utazott, hogy ott várja be a legfelső bíróság határozatát a reakciók választási panaszainak ügyében. A király magatartásával szemben a demokratikus erők erőiesen lépnek fel s minél Nenni elvtársunk kijelentette, a királyt törvényen kívül helyezték s kényszerítették arra, hogy a főhatalmat de Gasperri miniszterelnöknek adja át. Egyes lapok egyenesen a király letartóztatását követelik.

De Gasperri vette át a főhatalom gyakorlását

RÓMA. (Rádó.) Nenni elvtárs miniszterelnökhelyettes kijelentette, hogy a királyt törvényen kívül helyezik, annak a törvénynek az előírásai értelmében, melyet ő maga írt alá.

Ujabb jelentés szerint, miután hozzájárult ahhoz, hogy a főhatalmat de Gasperri miniszterelnök lássa el, Umberto volt király a Pisa melletti San Rossoreba utazott, hogy ott várja

be a semmitűszék június 18-i döntését. Politikai körökben azt a tényt, hogy Umberto nem hajlandó elhagyni az országot, a reakció utolsó kihívásának tekintik.

Olasz monarchisták Umbertonak nápolyi és szicíliai királlyá kikiáltását kérik

PÁRIS. (Rádó.) Délolaszország több helyiségében tüntetések zajlottak le a népszavazás eredménye ellen. Több városban a fiatalság a királyság fennmaradását követelte. Nápolyban a rendzavarók megtámadták a Garibaldi-laktanyát. A fiatalság vezetői kijelentették, hogy Közép- és Délolaszország királypárti és kérték Umberto-nak nápolyi és szicíliai királlyá való kikiáltását.

Mialatt Rómából nyugalmat jelentenek, a Reuter-ügynökség súlyos incidenseket jelent Nápolyból, ahol egy monarchista tömeg megostromolta a kaszárnyákat, ahol fegyvereket akart zsákmányolni. Egyik nápolyi templom előtt robbanás történt, melynek következtében többen megsebesültek. Nápolyban egy halottja és 6 súlyos sebesülte van a tüntetéseknek.

A szocialisták elítélik a monarchista tüntetéseket

RÓMA. (Rádó.) 50.000 ember tüntetett a fővárosban a köztársaság mellett. Nápolyban a rendőrség ismételt beavatkozása ellenére sem

sikerült a rendet helyreállítani. A szövetséges csapatok a kaszárnyákban tartózkodnak.

A szocialista párt nyilatkozatban

Nagy Ferenc magyar miniszterelnök és kísérete megérkezett Washingtonba

BUKAREST. (Rádó.) Nagy Ferenc magyar miniszterelnök és a magyar kormányküldöttség tagjai megérkeztek Washingtonba. A miniszterelnök és kísérete a pünkösdi ünnepeket Párisban töltötték.

Halálbüntetést kér Jugoszlávia népe Mihajlovicsra

BUKAREST. (Rádó.) A „Pravda”, egyik legutóbbi számában a Mihajlovics-perrel foglalkozva megírja, hogy a jugoszláv belügyi-

nisztériumhoz százszámra érkeznek olyan levelek, amelyekben halált kérnek Mihajlovicsra és társaira.

A déltiroli határkérdést tárgyalták tegnap a külügyminiszterek helyettesei

Páris. (Rádó.) A külügyminiszterek helyettesei tegnap meghallgatták két szakértő véleményét a déltiroli határkérdésről. Ma az olasz megbízott ismerteti álláspontját.

Egyidejű londoni jelentés szerint a moszkvai rádió egyik hirmagyarázó-

jának kijelentései utalnak a szovjet kiküldötték párisi magatartására. Ezek szerint a nagyhatalmak együttműködését nem lehet helyettesíteni és az értekezleten megoldatlanul hagyott kérdéseket nem lehet az Egyesült Nemzetek szervezete elé vinni.

Az Associated Press jelentése szerint

Valószínűleg augusztus 23-án tartják meg a romániai választásokat

LONDON. (R-Press.) Az Associated Press hírszolgálati iroda bukaresti tudósítója szerint dr. Groza miniszterelnök kijelentette, hogy a választásokat valószínűleg augusztus 23-án tartják meg.

Ugyancsak a fentemlített sajtótudósító szerint Románia washingtoni diplomáciai képviselőjévé Mihail Raleat nevezték ki, a kinevezéshez kikérték az amerikai kormány hozzájárulását.

Nem történik változás a Groza-kormány összetételében

KOLOZSVÁR, június 13. Pártunk központi napilapja, a „Libertatea” egyik utóbbi számában határozottan megcáfolja azokat a híreket, melyek a kormány összetételében bizonyos változások lehetőségét vetik fel. Tesztvérlapunk rámutat arra, hogy a kormány jelenlegi összetételében és azokkal a kiegészítésekkel, amelyek még világosabban kidomborítják demokratikus jellegét, elsősorban a választások lebonyolítására hivatott. Ez a hivatás azokból a kötelezettségekkel ered, melyeket a Groza-kormány egyrészt belföldi, másrészt külföldi viszonylatban vállal és tiszteletben is tartott. Csúpan a választások lefolytatása után és azok eredményének megfelelően változott fel egy lényegesebb változás

kérdése a március 6-i kormány összetételében és vezetésében. Mindaddig azonban erre semmi esély sem ke-

rülhet sor. A kormány kiegészítése pedig még jobban megvilágítja a kormány demokratikus jellegét.

Az egyetemi hallgatók sztrájkja miatt bezárják a kolozsvári Ferdinand-egyetemet

KOLOZSVÁR, június 13. Kedden Petrovici Emil rektor aláírásával hirdetményt függesztettek ki a kolozsvári Regele Ferdinand I. egyetem rektori hivatalában, amelyben az egyetem rektora, arra való tekintettel, hogy az egyetem hallgatói a nemzetnevelésügyi miniszterrel történt megegyezés ellenére is tovább folytatják a sztrájkot, közölte, hogy június 12-én bezárják a Babes-otthon diákkonyháját, június 15-én pedig az egyetem összes fakultásain bezárják az előadásokat. A vizsgák június 15-én kezdődnek és 25-én végződnek. A sztrájkoló egyetemi hallgatók június 13-án kötelesek az összes diákokotthonokból kiköltözni.

Mihajlovics

A délkelet-európai hábrus bűnösök egyik jellegzetes figurája bűnperének tárgyalását kezdték meg Belgrádban: a Mihajlovics Drazsáét. Mihajlovics az összes többi délkelet-európai hábrus bűnösöktől abban különbözik, hogy a német megszállás után eleinte az ellenállási mozgalom élére állt s mint ilyen vitézül harcolt a fasiszta betolakodók ellen. Eleinte még Tito partizánjaival is szerződést kötött s velük együtt vette fel a harcot. Pálfordulása akkor kezdődött, mikor észrevette, hogy Tito partizánjai nemcsak nemzeti, hanem szociális harcot is vívnak a német imperializmus ellen s a régi Jugoszlávia romjain egy új, boldog és szabad országot akarnak felépíteni. Ez már nem tetszett Mihajlovicsnak, mert ő maga külön nemzeti fasiszmusát akarta győzelemre vinni a német fasiszmussal szemben, a régi elnyomó jugoszláv politikát akarta újrakeltetni. Amikor azonban azt látta, hogy Tito partizánjainak elszántságán s a kialakuló jugoszláv népi demokrácián megtörik ez a szándéka — gondolt egy nagyot és lepaktált a németbérenc Nedics-kormányral s a németek oldalán Tito partizánjai ellen vette fel a harcot. Osztály-önzés, osztálybeállítottsága tehát sokkal erősebb volt hazafias érzésénél. Abban a pillanatban, amikor hazájának népe szembe fordult a régi Jugoszlávia elnyomó politikájával, amikor egy igazi szabadságharc zászlója alá állott: Mihajlovics többé nem a néppel tartott, hanem minden nép leghalálosabb ellenségével, a német fasiszmussal. Ezzel elkövette a legnagyobb bűnt, amit honpolgár hazája ellen követhet: az ellenséggel való cimborálás bűnét. Most ott áll bírái előtt, hogy feleljen tetteiért. Az egykori nemzeti hős közönséges hábrus bűnössé születt, mert nem tudott felilemelkedni osztályönzésén, mert nem a nép, hanem egy önző klikk képviselője volt, amely csak addig tud és akar hazafi lenni, amíg ez érdekeinek megfelel, de abban a pillanatban szembe fordult néppel és hazával, amikor ez a haza nem óhajtja tovább biztosítani számára a jogtalan hatalmat és a kizsákmányolás lehetőségét. Mihajlovics Drazsa minden bizonnyal ugyanazoknak a sorsára jut, akik szerte a világon a német fasiszmus támogatói és haszonélvezői voltak.

A ballaszt

Az angol munkáspárt kongresszusán Shindwell bányászati miniszter a bányák államosításának mikéntjéről mondott nagy beszédet. Az államosítással kapcsolatban azt a helyes álláspontot hangzott, hogy a bányáknak az államosítás után is jövedelmezőknek kell maradniuk, mert csak így biztosíthatják a munkásság magasabb életszínvonalát. Shindwell elvtárs eme megállapítása után egy színté történelmi kijelentést is tett a kapitalizmusról általában, amelyet mint termelési rendet elavultnak és korhadtnak bélyegzett, amelynek ballasztját végre a tengerbe kell dobni. Shindwellnek ez a kijelentése bizonyítja, hogy a régi konzervatív Anglia, ahol a kapitalizmus a leghatalmasabb s talán a legellenállóbb volt, eltűnőben van. Anglia rálépett a kapitalizmus felszámolásának történelmi mesgyéjére. A konzervatív angol társadalom valóságos forradalmi átalakuláson megy át, amelynek jelentőségét csak akkor mérhetjük föl teljes egészében, ha az angol élet átalakulása a külpolitikában is éreztetni fogja hatását. Nem kétséges többé, hogy mindaz, ami Európában és az egész világon a fejlődést és a haladást gátolja: a kapitalizmus korhadtságából és erkölcstelenségéből fakad. Nagyon is tisztában vagyunk azal, hogy a kapitalizmus kialakulása a XIX. század óta a fejlődés óriási arányu méreteivel volt összekapcsolva s megjelelése a történelem színpadán szükség-szerű volt, mint minden más előző termelési és társadalmi rendszer. De az is bizonyos, hogy a kapitalizmus elkezert történelmi pályája végéhez, hivatását betöltötte s további fennállása csak szenvedést, nyomort és bizonytalanságot, egyszerűen: ballasztot jelent az emberiség előrehaladó hajóján.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

VIZIPOLOMERKÖZÉS A SZINPADON

A Magyar Színház szombaton este bemutatóra kerül zenés újdonságának, Paul Laurent svájci vígjátékíró SZERELMES DIÁKOK című darabjának egyik képe egy vízipolomecesen történik, ahol az izgalmas mérkőzés eseményeit András Márton, Csóka József és Köszegi Margit konferálja a közönségnek. Sport, szerelem, pezsgő, fiatalok és ragyogó humor szövi át a gyors tempóban száguldó történetet. A zenés vígjátékújdonság zeneszerzője Márk Alfréd és G. Ruis délamerikai zeneszerző Amor, dómor... c. világsikerű száma is szerepel betétként. A szombati bemutató népes diákszerleplő közli Bara Margit, Dorján Ilona, Szabó Duci, András Márton, Flóra Jenő és Vass Miklós kapott vezetés szerepét, míg a tandíri kar vezetője Kőszegi Margit, Harmath Jolán, Csóka József és Borovszky Oszkár. A darabot Csóka József rendezte, a zenekart Szabó Ica vezényli.

A SZENTGYÖRGYI ISTVÁN ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

CSÜTÖRTÖKÖN, június 13-án, délután 4 órákor: BÜVÖS FESTEK. (Gyermek előadás. Nagyon olcsó helyárakkal. Sorozatszám. 5.)
Este 7 órákor: ELTÖRÖTT A HEGEDÜM (Sorozatszám. 6.)
PÉNTEKEN, június 14-én, este 7 órákor: ELTÖRÖTT A HEGEDÜM. (Sorozatszám. 7.)
SZOMBATON, június 15-én, este 7 órákor: SZERELMES DIÁKOK. (Bemutató bérlet 19. Jegyek sorszáma 8.)
VASÁRNAP, június 16-án, délután 4 órákor: SZERELMES DIÁKOK. (Jegyek sorszáma 9.)
Este 7 órákor: SZERELMES DIÁKOK. (Jegyek sorszáma 10.)
HÉTFŐN, június 17-én, este 7 órákor: SZERELMES DIÁKOK. (Napibérlet 19. Jegyek sorszáma 11.)
KEDDEN, június 18-án, este 7 órákor: SZERELMES DIÁKOK. (Jegyek sorszáma 12.)

A ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA

CSÜTÖRTÖKÖN, június 12-én, este 7 órákor: HAMLET. (Evdázó próza előadás.)

MOZIK MŰSORA:

CAPITOL MOZGÓ: YORK ÖRMESTER. Az első új amerikai filmalkotás. GARY COOPER-rel. Az első részt 4 napig vetítik, a második részt hétfőtől. Másor előtt új hirdető. Előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. Vasárnap matiné.
CORSO MOZGÓ: CIRKUS KIRÁLYA. Hatalmas film a cirkus világából. Főszerepben: Clara Calamai és Mauricio D. Ancora. Kiegészítő másor: Élet Ausztráliában. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor. Vasárnap 11 órákor matiné.
MUNKÁS MOZGÓ: Ma és a köv. napokon: LOVAGIAS ÜGY. Hunyady Sándor vígjátéka filmen. Főszerepben: Ráday Imre, Perczel Zita, Kabos Gyula, Gózon Gyula. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.
SELECT MOZGÓ: A BÚN JEGYESE. Főszerepben: Éva Bandrowska és Kiepara. Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órákor. Vasár- és ünnepnapokon matiné.
ROYAL MOZGÓ: A HEGYKÉNY LÁNYA. Tormay Cecile: „Emberek a kövek között c. regénye után. Főszereplők: Fényes Alice, Tompa Pufi, Nagy István, Greguss Zoltán, Hosszu Zoltán. Az idei szezon legjobb magyar filmje! Másoron kívül a legjobb hirdető. Kezdet: 3-5-7-9 órákor. Vasárnap és ünnepnapokon d. e. 11 órákor matiné.
URANIA MOZGÓ: YORK ÖRMESTER. Az első új amerikai filmalkotás. GARY COOPER-rel. Az első részt 4 napig vetítjük, a második részt hétfőtől. Másor előtt új hirdető. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

A ROMÁNIAI MAGYAR IROK SZÖVETSÉGE A MNSZ országos nagygyűlésével egyidejűleg, június 28-30. napjain tartja közgyűlését Székelyudvarhelyen. A közgyűlés napirendje: 1. Az ideiglenes vezetőség beszámoló a RMISZ múltévi munkájáról. 2. A közgyűlés megválasztja a következő évre a végleges vezetőséget. 3. Tagfelvételek. 4. Indítványok és munkaterv. A közgyűlésen résztvenni akaró írók legkésőbb június 20-ig jelentsek be szándékukat a RMISZ-nek (Kolozsvár, Szabadság-tér 5 sz. I. em.). Utazásuk költségeit a résztvevők maguk viselik.

FOGLYOK ÜZENNEK A SZOVJETUNIOBÓL. Levél érkezett Nagy Károlynának fiától, Nagy Tibor villany- és vízvezeték-szerelőtől Deák Ferenc, vagy Dávid Ferenc utca 47 szám alá. Nagy Tibor közli édesanyjával, hogy vele együtt a következő kolozsváriak vannak Moszkvában, akik jól érzik magukat és egészségesek: Bodó István, Sós Árpád, Bíró Áll, Sárközi Bandi, címük: Vöröskezes, Moszkva. Postafiók: 200 E. Szovjetunió.

PÁRTMOZGALOM

CSÜTÖRTÖKÖN délután fél 7 órákor a CFR csoport tart ülést a párt házában. PÉNTEKEN reggel 7 órákor az összes pártfunkcionáriusok közös értekezlete. PÉNTEKEN d. u. 5 órákor a PTT csoport, délután 6 órákor a pénzügyiek csoportja tart ülést. Valamennyi értekezlet a párt házában tartják.

VIDEKI SZERVEZETEINK:

TORDAN minden kedden délután 6 órákor vezetőségi ülés. Minden csütörtökön a

tanítók csoportgyűlése. Minden pénteken délután 5 órákor megyei bizottsági ülés. Minden vasárnap délelőtti pártnap. DESEN minden kedden 6 órákor vezetőségi ülés. Minden csütörtökön 6 órákor a tanítói csoport ülés. BESZTERCEN minden csütörtökön 6 órákor vezetőségi ülés. Minden vasárnap délelőtti pártnap. Kérjük a vidéki pártszervezeteket, küldjék be pártmozgalmi híreiket rovatunk részére.

SZAKSZERVEZETI ÉLET

* AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZAKSZERVEZET FOGASZALOSZTÁLYA felkéri mindazokat a tagokat, akik a Libera Practica ügyben irataikat beadták, hogy a legrövidebb időn belül még 25.000 lejt fizessenek be az aloszta lyhoz. Ellenkező esetben irataik elintézetlenek maradnak.

A MAGANALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE felhívja a bizalmiakat és üzemi bizottsági tagjait, hogy június 13-án, csütörtökön délután 6 órákor tartandó összbizalmi értekezleten teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Az összbizalmi fontos kérdéseket tárgyalnak meg.

A MAGANTISZTVISELŐK ÉS KERESKEDELMELI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE felkéri a következőket, hogy a purifikációs eljárás lefolytatása céljából, június 14-én, pénteken délután 3 és 5 óra között a Szakszervezet helyiségében (Szabadság-tér 12. II. 10.) megjelenni szíveskedjenek: Lazar Nicolae, Kovács Domokos, Dobos Ludovic, Gertner György és Lukás Vilmos volt Gromen és Herbert cég alkalmazottjai. Felkérjük mindazokat, akik fent nevezettek multibeli magatartását illetően terhelő adatok birtokában vannak, hogy azt akár szóban, akár írásban a titkárságnál jeleentsék be.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZAKSZERVEZET TISZTOGATÓ BIZOTTSÁGA a Szakszervezet Unió-utca 8 sz. alatti helyiségében ez év június 15-én d. u. 2 órákor tartandó ülésére ezúton is megidézi: Kovács Zoltán gyógyszerészt, Grünfeld Herman szemorvost, Virág Róza gyógyszerértári laboránsnőt, Kósa Mózesné sz. Domyan Jolán egészségügyi védőnőt, Szabó Mária ápolónőt, Buza Rózsalia n. Daragus ápolónőt, özv. Elna Naphegyi ápolónőt és Sipos Sándor fogászt. Mindazok, akik nevezettek politikai vagy népellens magatartására vonatkozó adatokat tudnak, a Bizottság tagjaival személyesen vagy írásban közöljék, esetleg a közölt időpontban személyesen adják elő.

A KOLOZSVÁRI BŐR-, TEXTIL- ÉS RUHAZATI MUNKÁSOK SZAKSZERVEZETE ezúton felkéri tagjait, hogy a június 20-án d. u. 4 órákor tartandó rendes évi közgyűlésen a Bőripari Munkások Szakszervezete Apor-utca 7 szám alatti helyiségében megjelenni szíveskedjenek. Abban az esetben, ha a tagok nem jelennek meg kellő számban a gyűlésen, délután 5 órákor a tagok létszámára való tekintet nélkül megtartjuk.

* AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÖNELÁTÓSZERV zsirt és szappant oszt.

Körlevélben ismerteti

a választások irányvonalát a Szociáldemokrata Párt Országos Magyar Bizottsága

KOLOZSVÁR, június 13. A Szociáldemokrata Párt bukaresti központi titkársága a mult hét folyamán telefonon felhívta Lakatos István és Schweiger Ignác elvtársakat. Elvtársaink megérkezése után pártunk politikai irodája Bukaresztben rendkívüli ülést tartott. Elvtársaink kedden érkeztek vissza Kolozsvárra s itt a pártszervezet vezetőségi ülésén beszámoltak Bukaresztben szerzett tapasztalataikról, majd Lakatos István elvtárs a Szociáldemokrata Párt Országos Magyar Bizottságának végrehajtó bizottságát rendkívüli ülésre hívta egybe. Az ülésen Lakatos elvtárs részletesen ismertette azokat a módosztatokat és irányvonalakat, melyeket az elkövetkezendő választási hadjárat során követni kell. Az Országos Magyar Bizottság titkársága erre vonatkozólag körlevelet küldött a pártszervezetekhez, mihez tartás végett.

Emelik a betegségi segélyeket

BUKAREST, június 13. A társadalombiztosítási minisztérium törvénytervezetét készítette a társadalombiztosítási törvény bizonyos rendelkezéseinek módosítására. Az érvényben lévő törvény alapján ugyanis a fizetések alkalmazottak után csak bizonyos összegű jövedelemig fizették az illetéket, azonban a törvény módosítása szerint a járulékokat a fizetések teljes összege után vetik ki. Ugyancsak a törvény módosítása értelmében az illetékeket 7 százalékról 4 százalékra szállítják le. Az ilyen módon befolyt összegeket a társadalombiztosítási minisztérium többek között a következő célokra akarja felhasználni:

1. Felemeli a betegségi segélyeket, melyek a tényleges fizetés 40-60 százalékát teszik majd ki.
2. A 16 millió lejes nyugdíjalapot 60.000 tag után felemeli 45 milliárd lejre.
3. A betegsegélyző intézetek gyógyszerellátására évi 15 milliárd lejt, 8 milliárd 750.000 lejt pedig az orvosi rendelések feljavitására fordítanak.
4. Körülbelül 3 millió személy kórházi kezelésének biztosítására 12 milliárd lejes alapot létesít.
5. Mintegy 5 milliárd lejt pedig még ebben az esztendőben a fürdőhelyekre utalt személyek kezelési költségeire fordítanak.

Értesítés

Fogyasztóink tudomására hozzuk, hogy 1946 június 1-i hatállyal törvényes jóváhagyás folytán az alábbi átalány víz, csatorna, vízmérőbér és egyéb mellékdíjak fizetendők: Víz-mérővel: 1 helyiség után havonta víz-díj 770 lejt, csatornadíj 660 lejt. Összesen: 1430 lejt. 1 fürdő után víz-díj 5100, csatornadíj 660. Összesen: 5760. lejt. 1 WC után havonta víz-díj 770, csatornadíj 660. Összesen: 1430 lejt. Víz-mérő nélkül: 1 helyiség után havonta víz-díj 910, csatornadíj 660. Összesen: 1570 lejt. 1 fürdő után havonta víz-díj 6240, csatornadíj 660. Összesen: 6900 lejt. 1 WC után havonta víz-díj 910, csatornadíj 660. Összesen: 1570 lejt. Víz-mérő bérek: 13 mm 1470 lejt. 20 mm. 1620 lejt. 25 mm 1960 lejt. 30 mm 2301 lejt. 40 mm 3620 lejt. 50 mm 8200 lejt. 80 mm 10.170 lejt. 100 mm 11.820 lejt. — 1 m³ víz egységára 500 lejt. Víz-mű Igazgatóság.

GRÜNFELD Edit és Markovits László jegyesei. Minden külön értesítés helyett.

FELHÍVÁS. Ismételt felhívjuk a háztulajdonosok, gondnokok és vízvezeték-szerelők figyelmét arra, hogy a Víz-művek tulajdonát képező vízmérő aknákhöz nyulni és az aknába bemenni szigorúan tilos. Víz-művek Igazgatósága.

TÖRVÉNY KESZÜL A MAGANELLÁTÓ-SZERVEK MUKÖDÉSÉRŐL. Bukarestből jelentik, hogy a munkáügyi minisztérium az összes munkásszervezetek meghallgatása után törvénytervezetét készítette a magánvállalatok ellátó szerveinek működéséről. E tervezet szigorúan kötelezi a vállalatokat, hogy gyorsan, a szükséges mértékben biztosítsák munkásaik és alkalmazottaik elsőrendű szükségletét. Ezzel kapcsolatban megírjuk, hogy a közlelmzési államtitkárság jelentése szerint az ellátószervek között eddig 6.510.834 méter vásznat, 25.631 tucat harisnyát és 141.200 tucat cernát osztottak ki, összesen 1.986.307.580 lejt értékben. A kiutalt cipők száma 124.067 párt tesz ki, amelynek értéke a 10 milliárdot meghaladja és 16.826 pár bocskort, amelynek 511.341.182 millió lejt az értéke.

HIREK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL Szabadság-tér 30, emelet. Telefon: 2-42. Hivatalos órák 8-3-ig. Hirdetések felvétele délután 5-ig. Keretes hirdetések: négyzetcm.-kint 400, 450, 500 lejt. Szöveg hirdetés (hírek között) szavankint 500 lejt. Közgazdasági közlemények szavankint 600 L. Nyilttér szavankint 300 L. Egy hónapi előfizetés 4000.- lejt. CSEKKSZÁMLA: 40832.

Nemcsak az életét

vette el gyilkosa J e n e i Józsefnek. Nemcsak azt a munkás, mindig aktív és tevékeny életét, amit itt élt ebben a városban, a mi szűk kereteink és megszokott formáink között. Elvette tőle egész életének célját, azt a célt, amire fiatal kora óta vágyott, s amit most annyi év megfeszített munkája után, a béke eljövetelel el is ért volna.

Sokszor mondogta, hogy utazni, világot látni szeretne, hogy meg akarja szerezni az élet legnagyobb élményét. A szerkesztőségek robotos, idegölő életében óceánok és idegen, csodálatos városok látomásai voltak szeméi előtt. Most, hogy hazakerült a német koncentrációs táborok poklából, egyszer azt mondogta:

— Sok olyan emberrel voltam együtt, akik egész életükben vágytak gyűjtöttek s a lágerben átkozták önmagukat, hogy csak gyűjtöttek és gyűjtöttek és nem utaztak, nem nézték meg a föld szépségeit, amit pedig megtehettek volna. En-magam is világletemben erre vágytam. Elhatároztam, hogyha megmenekülök, utazni fogok. Dolgozom, gyűjtök és amint lehet nekivágok a világnak. Ujságíróként, turistaként. Mert látni, utazni ez az egyetlen, amiért igazán érdemes élni...

Halála előtt, amely váratlan, megdöbbentő és tragikus volt, sokat beszélt eljövendő útjáról. Kelet érdekelt, India, meg Amerika és az egész nagyvilág, melyből nekünk, kicsi és szegény embereknek csak könyvek és filmek jutnak. Most a nyáron akart indulni, vagy legkésőbb az ősszel. És megölte. Nemcsak egy tiszta, jó és értékes életet pusztított el, nemcsak elvették tőle azt az életet, amit megmentett a háború poklán keresztül, hanem elvették tőle a nagyvilágot, a tengert, a felhőkarcolókat, mecseteket és pagodákat, egy munkás férfi-élet álmát és örök vágyát. Most már itt alszik csendesen és soha sem látja meg azokat a tájakat, amelyekről gyermek-kora óta álmódott... (M. L.)

SZOLGÁLATOS GYÓGYSZERTÁRAK 1946 június 8-14-ig: Codarcea gyógyszer-tár, Mária királyné-út 9, „Szentháromság” gyógyszer-tár, I. Mihály király-út 2, „Minerva” gyógyszer-tár, Dózsa György-utca 35. „Monostor” gyógyszer-tár, Mócsok-útja 110. „Korona” gyógyszer-tár, T. Cipariu-u. 3 szám. Egész éjjel szolgálatban: június 8-11-ig: „Szentháromság” gyógyszer-tár, „Korona” gyógyszer-tár. Június 12-14-ig: Codarcea gyógyszer-tár, „Minerva” gyógyszer-tár, „Monostor” gyógyszer-tár.

AZ URALHEGYSÉG ASA VAROSÁBAN együtt volt hadifoglyok június 15-én, (szombaton) délután 6 órákor a Szociáldemokrata Párt helyiségében (Szabadság-tér 30) összejövetelt tartanak. Pontos megjelenést kér az Előkészítőbizottság.

AZ AMERIKAI KATONÁKNAK NYILVÁNOS HELYEN NEM SZABAD MEGÖLÉLNI ÉS MEGCSÓKOLNI NEMETNOT. Nürnbergből jelentik, hogy Németország amerikai megszállási zónájának főparancsnoka megtiltotta az amerikai katonáknak, hogy nyilvános helyen ölelkezzenek és csókolózzanak nemet nőkkel. A parancs katonai kihágásnak minősíti utána a túlságos szentimentalizmust és hangsúlyozza, hogy a katonfogva és egymást átölelve, csókolózva való sétálás nem méltó az amerikai katonákhoz.

CSAK AZ ÁLLAMI MUNKÁSKÖZVETITŐI HIVATAL RÉVÉN TÖLTETHETŐ BE A MEGÜRESEDETT MUNKÁHELYEK. A kolozsvári Állami Munkásközvetítő Hivatal ismételt felhívja az ipari, vagy kereskedelmi kisebb és nagyobb vállalatok figyelmét az 511-1945 számú törvény szigorú betartására, mely a — bármilyen csoportba tartozó — vállalatokat arra kötelezi, hogy a megüresedett munkahelyeket és bármilyen szükség szerű személyzeti (tisztviselő, szakmunkás, segédmunkás, inas) alkalmazást azonnal jelentsek be az állami munkásközvetítő hivatalnak. A hivatal egyezben már a sajtó és külön körlevél által értesítette a vállalatokat. Minthogy azonban az említett törvény rendelkezéseit általában nem tartották be és gyakorlatilag nem alkalmazták, szükségét látta, hogy újból felhívja a vállalatok figyelmét a törvényből folyó kötelezettségeik teljesítésére, mert ellenkező esetben a törvényt kijátszó vállalatokat szigorúan megbüntetik.

Képzeld el!

Ilyent még nem láttál!

KABOS GYULA és RÁDAY IMRE
LOVAGIAS ÜGYE

Segédek; PERCEL ZITA, GOMBASZÖGHY és GÓZON

Megnézheti a **MUNKÁS MOZGÓBAN**

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor

A „FRATES” S. A.

RUM. LIKÖR- ÉS BORSZESZGYÁR

PIATA GÁRII 4-5 SZÁM

értesíti t. ügyfeleit, hogy a

STR. IAȘILOR (SZAMOS-U.) 4 SZÁM

alatt újból megnyitotta fiókkü-

tét, amely fajbor- és szeszestalkülönlegességeivel a t. Vevőközönség

rendelkezésére áll.

alatt újból megnyitotta fiókkü-

tét, amely fajbor- és szeszestalkülönlegességeivel a t. Vevőközönség

rendelkezésére áll.

(Telefon 4-85)

Vissza a földgáz felemelt árával!

Az erdélyi városok együttéreznek Kolozsvárral

KOLOZSVÁR, június 13. Bár a Sonametan Rt. urai három héttel ezelőtt megígérték Kolozsvárra jövetelüket, hogy a város vezetőségével a földgáz bevezetésére vonatkozó megállapodást aláírják — még mindig nem adnak életjelet magukról. Nyilvánvaló, hogy nem is akarnak, mert jóval fontosabb számukra a Prahova-völgyébe való földgázvezetés, ahol sokkal nagyobb a hasznuk.

Pedig a földgáztársaság kötelező ígéretet tett nemcsak a város vezető-sége, hanem az árkormánybiztosság

előtt is. A társaság a földgáz árának január elsejéig visszamenőleges felemelésére azon az alapon kért engedélyt, hogy a földgázvezeték Kolozsvárig ez évben feltétlenül ki akarja építeni, az áremelés ezért szükséges. Emelésre tehát ezzel a feltétellel kapott engedélyt. Ámde erről megfeledkezett. A földgázfogyasztó erdélyi városok egy darabig fizették is a felemelt díjakat, de miután értesültek arról, hogy az áremelés a Kolozsvárra való bevezetéstől van függővé téve, nem hajlandók a felemelt díjakat fi-

zetni. Értesülésünk szerint a földgáz fogyasztó erdélyi városok körében mozgalom indult meg, hogy közös megállapodással egyetemlegesen tagadják meg a felemelt díjak kifizetését. Nem tudjuk, hogy az erdélyi városok mozgalma milyen eredménnyel végződik majd, de annyit tudunk, hogy a város polgársága többé már nem hajlandó a társaság diktatúráját tűrni és minden módon arra törekszik, hogy a kormány a Sonametan Rt. koncesszióját megvonva, más társaságra ruházza át ezt a jogot.

„Meg kell teremteni a dunavölgyi népek egységes gazdasági és politikai keretét“

Dr. Renner Károly, Ausztria kancellárjának nyilatkozata az „Erdély“ budapesti szerkesztőjének

BECS, június hó. A Ballhaus-téri kancellári palota az ostrom alatt meglehetősen megrongálódott s bár egyes emeletei teljesen használhatatlanok, de a többi részében élénk munka folyik. Az európai államfők rezidenciája közül kevés látott annyi szörnyű tragédiát, mint ez a háromemeletes ház. Ha csak utóbbi háborús éveket és az ezt megelőző időszakot tekintjük, ebben a házában ölték meg még a hitleri idők előtt Dollfus osztrák kancellárt is és ami még a nyolcvanas évektől a Hitler-rezim megérdemelt pusztulásáig ennek a háznak falai között történt — az világtörténelem.

Az első emeleten dolgozó szobájában fogadja szeretettel dr. Renner Károly, Ausztria kancellárja az „Erdély“ munkatársát. A kancellár már hetvenöt éves, nagyon aktív és nagyműveltségű tudós, akinek a szavaira az egész világon felfigyelnek.

— Nem tudom, hogy jó vezetője vagyok-e országomnak, de mindenesetre az szeretnék lenni — mondta az újságírónak az interjú elején. Majd csendesen az öregek biztos nyugalomával felelt kérdéseinkre.

— Három legyőzött nép áll itt két győztes nép mellett. A legyőzöttek: Ausztria, Magyarország és Románia. A győztesek: — természetesen a szövetségesek kivül — a két szláv hatalom: Jugoszlávia és Csehszlovákia. Ezekhez csatlakozik még egy tisztázatlan politikai helyzetű ország: Bulgária, amelyről még nem tudni biztosan, hogy a nagyhatalmak melyik kategóriába

fogják osztani. E nehéz helyzetben viszont készen áll a feladat is: ezeket az országokat nagyobb keretbe kell vonni, népeiket kik kell békíteni, meg kell teremteni egységes gazdasági és esetleg politikai körvonalakat s ezzel megszüntetni a mult világ-háború után előadódott politikai és gazdasági anomáliákat. Érdekes, hogy mind e célok megvalósítása felé az első lépéseket nem a legyőzöttek teszik — ami természetesen lenne —, hanem a győzők, Jugoszlávia és Csehszlovákia személyében, amennyiben Jugoszlávia máris konföderatív állammá alakult.

A DUNAVÖLGYI ÁLLAMOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

— Ezen államok miniszterelnökeik utján kijelentették, hogy a legszorosabb együttműködést kívánják és óhajtják Ausztriával, Romániával és Magyarországgal. Hasonló kijelentéseket hallottunk román és magyar oldalról is. De véleményünk szerint a két, immár teljesen felszabadított dunavölgyi legyőzött állam elsővonalbeli kötelessége lenne — már csak jól felfogott érdekükben is —, legalább az egymásközötti kapcsolat mentől gyorsabban felvételt. Egy ilyen kapcsolat kiépítésével tevékenyen hozzájárulnának a két győztes dunal szláv állam intencióinak keresztülvételéhez, nem is beszélve arról, hogy ez minden bizonnyal a Szovjetunió és a Szövetségesek legnagyobb helyeslését vívná ki.

A román és magyar nép szerepe

— Ma azonban, amikor elérkezett az utolsó óra s mérleget kell készíteni e bitang háború minden aljasságáról, tettekre van szükség. Tudjuk, hogy a legyőzött államok keze sok tekintetben — és nagyon okosan — meg van kötve. De csak a vélt ellen-séggel való acsarkodás tekintetében van megkötve, a realizált megbékülést ellenben senki sem akadályozná, és ezen megbékülést most már konkrét tervek formájában is hangoztatni kellene, tekintettel arra, hogy a Dunavölgyi kohéziója folytán a két népre döntő szerep vár és ha e szerep vállalására a teljes kiegyenlítés útján nem készülnek kellő időben fel maguk között, a sulypont máshová fog esni. Az osztrák, a román és a magyar nép viszont tartozik annyival a Szovjetunió népeinek és kormányának — amely a hitleri brigantizmus alól saját élete és vére árán szabadította fel őket —, hogy elgondolásait ugyanugy támogatassák, mint a dunamendencei szláv államok, melyeknek tiszta politikai vonalvezetése ezirányban nyilvánvaló s amelyek ugyanezekkor aláhúzott hangsúlyozzák az angolszászok, az amerikaiak felé is hálátelt tiszteletüket és együttműködési készségüket.

— Mióta világ a világ — folytatta a kancellár —, háború mindig volt. A háborúnak pedig az a természete, hogy valaki győztes, valaki legyőzött marad. A világtörténelem csak egyetlen olyan háborúról, illetve csatáról tud, amelynek a végén a hadvezérek maguk sem tudták, hogy vajon melyikük mard felül. Ez pedig a Catalauni sikon lezajlott csata volt, melyben Attila is, Aetius is győztesnek hirdette magát és a történet-szek azóta is vitatkoznak afelől, hogy ket-jük közül kié a pálmá, mert a véres ösz-szecsapás után mindkét hadvezér visszavonta csapatait és többé nem találkozott.

— A többi háborúk azonban elkerülhetetlenül az egyik fél romlásával és a másik

fél diadalával végződtek, ami viszont nem jelenti azt, hogy néha a győző is ne ment volna tönkre. Hiszen emlékszünk Pyrrhus felkiáltására: „Még egy ilyen győzelem és elvesztem!“

— Reméljük, hogy minél előbb megnyit-hatjuk határainkat egymásközött, ami nem-csak a népeink egymásközötti jóviszonyát és sorsát erősíti meg, hanem gazdaságilag is beláthatatlan előnyt jelent mindkét or-szág számára.

AUSZTRIA BELSŐ VISZONYAI

Nyilatkozott még dr. Renner kancellár Ausztria belső viszonyairól is.

— Ausztriát három veszély fenyegeti — mondotta —: az éhínség, a fakarmányhiány és a különböző járványok. Az ország sulyos gazdasági helyzetének megjavítására a kormány már terveket dolgozott ki, de ezeket csak a négy nagyhatalom segítségével lehet megvalósítani. A demarkációs vo-nalakait el kell törölni. Jelenleg is az a hely-zet, hogy míg Nyugat-Ausztriában bővel-kednek az élelmiszerekben, addig a bécsi gyermekek nem kapnak tejet. Mondhatnám azt is, hogy a bécsi gyermekek 94 százaléka nem kap megfelelő élelmiszeradagokat, amelyek az életfeltételekhez szükségesek. Reméljük, hogy így ezen gyermekeknek szükséges életfeltételeket, éppen úgy mint a felnőtt lakosság életstandardjának felja-vítását röviden és sikeresen fogjuk megoldani — fejezte be érdekes nyilatkozatát Ausztria kancellárja.

Bécsen a megszállt szövetséges csapatok négy részre osztották fel: ugymint angol, amerikai, orosz és francia zónákra. Ez azt jelenti, hogy minden egyes ilyen felosztott területen a megnevezett nemzetek gazdasági és politikai rendszere az irányadó. Egész Bécsben azonban az osztrák rend-örtség öröklik a közbiztonság felett — kar-öltve ezen nemzetek rendőrségi megbízo-talva. Az élelmiszerjegyeket is úgy ada-golják — és osztják ki, hogy a meghatá-rozott területeken kívül lakók nem válthatják be más területen jegyeiket. Így például az A jelzésű (amerikai) jegyek nem válthatók be az orosz, vagy angol E (England) terü-leten. Le kell azonban szögezni azt a kö-rülmenyt, hogy az osztrák állam által így kiadott élelmiszerjegyek ellenében minden legszükségesebbet a háztartás részére be is lehet szerezni. Az élelmiszer átlalában sze-rények, sőt egy bizonyos fokig szűkösek is mondhatók. De nagyon imponáló az a körülmény, hogy ezen egyszerű és szerény

élelmiszert kivétel nélkül mindenki egyfor-mán élvezi. A miniszterelnöktől kezdve az utcaseprőig mindenki csak egyformán és ugyanazt ehet. Husz hónapok óta nem lát-tott Bécs lakossága, ugyancsak vaját, vagy egy szem gyümölcsöt sem. Nem zúgolód-nak. A nem otthon főlők részére ugynevez-t „Werkkücheket“ állítottak fel, ahol a leadott jegyek ellenében minden délből iz-letes levest, főzeléket és kenyeret lehet kapni 60–80 Groschen (fillér) ellenében. Vacsorákat ezek a konyhák már nem állíta-nak elő és így örök títók, hogy a nem ott-hon főlők, vagy idegenek hol étkeznek estként? A kávéházak és vendéglők — ha egyáltalában nyitva vannak — csak fe-kete, vagy tea, esetleg egy pohár sör, vagy — legjobb esetben — egy kis szendvics az, amit nyújtani tudnak. A már este hét óra-kor teljesen elcsendesedett város falain belül azonban páratlanul erős színházi és zenei élet folyik. A zenét iámdó bécsiek rendkívül szép előadásokat nyújtanak a sér-tetlenül maradt Konzerthausuk-ban, nagy-szerű előadásokat a nagyteremben éppen ma-radt színházukban. Az Operaház az egyet-len, amely sajnos súlyosan megrongálódott, így a Volksoperba tette át működését ha-talmas közönségsiker mellett. Általában a színházak, mozik és mulatók hetekkel előre eladják jegyeiket. A shillingnek nagy va-sárlóértéke van. Egy villamosjegy ára 25 Groschen (fillér), egy újság — tizenhatol-dalas — 20 Groschen. Egy pohár sör 30 Groschen (egy korsó 50), egy kiló kenyér 40–60 Groschen, (van hófehér kenyér, sőt császárszemle is, ezen utóbbiakat az ame-rikai megszálló csapatok biztosították Ausztria részére). A meghatározott élelmis-zerárak nagyon alacsonyak, ami indokolt is, miután a fizetések — azt lehet mondani —, a teljes békeidőre fizetésével egyenérté-kűek. Egy állami hivatalnoknak átlag 300–500 schilling havi fizetése van, amelyből egész családjával rendesen megélik. Ugyanilyen arányban keresnek a munká-sok is.

A BÉCSI KEDÉLY „EMLEKEI“

A város általában sokat szenvedett az ostrom alatt, főleg a vasútállomások terü-létén lévő részek és a Franz Josef-tér két oldalán lévő palotasorok. Itt az ostrom ide-jén az egyik oldalon az oroszok, a másik oldalon a németek állottak. A híres Stefan-Kirche nagy tornyát nem találták el annak-idején az amerikai bombázók, viszont a kisebbik tornyot és a templom belső részét ugyszólván teljesen összezuzták. Azonban már erősen dolgoznak (főleg német fog-lyok) a templom helyrehozatalán. Bár az ugynevezett „Gemüdlliche Wiener“-nek nyoma sincs, de azért bíszkék arra, hogy az öreg „Steff“ (Stefans-Kirche) megma-radt. Ezt amerikai hozzájárulással építik fel míg a kórházak, munkásokotthonok, gyer-mek-, csecsemő- és anyavédező intézeteknek újjáépítését az oroszok segítik elő.

Sajnálatos körülménynek tulajdonítható az, hogy az osztrák nép a magyarokkal kapcsolatban bármennyire jóindulattal és szeretettel is viselkedik, nem tudja kikap-csolni a magyarokkal való bármilyen vo-natkozású ügyben, legyen az kulturális, tudományos, gazdasági — vagy szórakozás —, hogy a „tzigányt“, „pusztát“, „paprikát“, „tsardast“, „haj-csuhaj“-t ne élezze ki. A „gulast“ viszont most csak azért nem említi meg, mert kissé fájdalmas emlékezés lenne részére.

Tibor Dénes

Bucsu Jenei Józseftől

Pusztai rendőri eseménynél jóval sulyosabban hangzott el számunkra a döbbenetes hír: Meggyilkolták Jenei József újságíró! A toll felkent harco-sát, az írás hivatott művelőjét vesztet-tük el benne. Igazi „bajtársat“ raga-dott ki sorainkból az orgyilkos me-rénylet.

A java férfikorabeli Jenei József tösgyökeres kolozsvári volt. Már ko-ra ifjúságában eljegyezte magát az ecset, majd a szó művészetével. Festő-művészként beharangozta a vén Euró-pa számos táját a klasszikus Görög-Földtől Spanyollhonig. Az egyikű mű-vészet azonban nem elégítette ki elég-gé s így hamarosan a plasztikusabb-nak tetsző írásművészetre tér át. Fi-nom, hangulatos apróbb írásai töm-kelege mellett egész cikksorozatok tet-ték emlékeztetéssé hírlapírói működé-sét, amit mindig az emberiség szem-pontjainak alapos mérlegelésével fej-tett ki a napisajtó hasábjain. Habár megrendítő befejezésű élete folyamán balsors és kényszerítő körülmények több ízben el is térítették az újságírás napi robotjától, amelyből mindig ro-konszakhhoz menekült (hírlapiroda, kölesönkönyvtár stb.), csaknem utolsó lehelletéig közvetlen kapcsolatot tar-tott a sajtóval, legutóbb éppen lapunk, az Erdély hasábjain.

Végigküzdötte az első világháborút, annak egyik legveszedelmesebb szaka-szán, az iszónói olasz fronton. Talán még ott tett szert a minden írásában megnyilvánuló mélyseges lelki érté-kekre.

Súlyos gazdasági küzdelem és újabb háború során szerencsésen átszenved-te a deportálás borzalmait s mint a buchenwaldi tábor felszabadítottja ju-tott vissza meg nem tört kedéllyel a hazai földre.

Nemtelen személyi intrikák és aljas gánecvetések ellenére Jenei József részt vállalt pártunk munkájában is és lapunkon keresztül néhány emelkedett szellemű írásában adott hangot az igazság erejének.

Becsülettel szolgálta a tollat és min-dig vigyázott annak becsületére... E rögös pálya sivár halált nyújtó har-cosa mellett megrendült szívvel ve-szünk búcsút, az igaz ember és őszinte barát elmulásának éles fájdalmában...

RAFFAY ISTVÁN

Az 1944-es korosztály leszerelése

BUKAREST-ből jelentik. A „Poporul“ című bukaresti lap közlése szerint a tényleges ka-tonai szolgálatot teljesítő 1944-es korosztály leszerelése az 1946-os korosztálybeli újoncok bevonu-lásával egyidőben történik.

MÁGIS TAGOK!

A női és férfi gypju

SZÖVET

megérkezett.

Kiosztás hivatalos árban, a piacnál

50 %-al olcsóbban

Régi előjegyzések 3 napig érvényesek!

Tagkönyvre családunként 3 méter szolgáltatható ki

Karton, selyem, inganyag ki-osztása változatlanul a piaci árnál méterenként 20–30,000 lejjel olcsóbban folyik.

Kiosztási helyek:

„Rutex“ üzlet, Szabadság-tér 23 Központi Árucsernok (volt „Sora“)

Fizessen elő az „Erdély“-re

A Dermata Művek

felvételre keres két szerszám-lakatost, két vas- és fém-esztergályost és egy írógép-műszereszt

Csak elsőrendű szakmunkások jöhetnek számításba

Unió Általános Szállítási R. T. Kolozsvár

Unió-utca 2. Telefon 679.

Vállal mindennemű fuvarozást teherautóval és vasuton, bel- és külföldi szállításokat, költöztetéseket, beraktározá-sokat iparvágányos raktárházaiában

Jenei József temetése

KOLOZSVAR, június 13. A tragikus véget ért Jenei József karlarsunki temetése nagy részvét mellett történt meg szerdán délután. A zsidó Szentegylet udvarán nagy számban jelentek meg hozzátartozói, barátai és sokan azok is, akiket csak a tisztelet kötött hozzá. Az újságírószervezet nevében Márai János mondott rövid búcsuzatbeszédet, hangoztatva, hogy az elhunyt karlarszvi szívében soha nem élt bosszu senki iránt és mégis személyi bosszu oltotta ki életét. Azután megindult a menet a Tordai-utj felé, melynek bejáratától kézben vitték a fekete lepellel lelakart egyszerű koporsót a frissen megasolt sirig. Itt felnyitották a koporsó fedelét és a megilletődött jelenlevők megegyezően — utóljára — láthatták a gyilkosság áldozatát esett újságíró arcának jólmert vonásait. Mielőtt lebocsátották a gödörbe, egyik hűséges alkalmazottja bucsuzott el tőle, majd felhangzott a halotti ima. A megjelentek könnyes szemmel nézték, amint a lehalló göröngyök lassan befemelték a sirt, hogy Jenei József újságíró holttestét átadják az örök nyugalomnak.

Három francia kiküldött is részt vesz az atombomba-kísérleteken

BUKAREST. (Rádió.) Az amerikai kormány meghívására Franciaország két megfigyelőt és egy újságírókat küld ki a Bikin-szigeteken tartandó atombomba-kísérletek megsejmlésére.

Urániumtelepeket fedeztek fel Ausztráliában

SIDNEY (Rador). Ausztráliában jelenleg körülbelül 450 négyzetkilométernyi területen folynak urániumkutatások. Ugy hírlik, hogy ezeken a területeken elegendő urániumot lehetne kitermelni atomkutatásokhoz.

HUSZEZER PAR CIPŐ ÉRKEZETT SVÁJCBÓL AZ ÁLLAMI TISZTVISELŐK ELLÁTÓSZERVE RÉSZÉRE

BUKAREST, június 13. A bukaresti sajtó néhány nappal ezelőtti beszámolója arról, hogy nemrégiben az állami tisztviselők központi ellátószerve 20.000 pár cipőt rendelt Svájc-ból. A megrendelt cipőmennyiség most megérkezett a fővárosba, ahol a minisztériumok és más állami intézmények ellátószervei között fogják szélesíteni. Minden ellátószerv a tagok 20 százaléka részére részben kiutalásban a megérkezett cipőmennyiségből. Egy pár cipő a vámost és más illetékeket beszámítva, körülbelül 100.000 lejbe kerül.

Az eltávolításra ítelt fizetéses alkalmazottak felmondása

BUKAREST, június 13. Az 1946 április 16-iki kellezésű 314-i és az 1946 május 16-iki kellezésű 11.627 számú törvények világosan szabályozzák a magánvállalatoktól elbocsátandó munkások és tisztviselők eltávolításának módjait. Ezzel kapcsolatban a fővárosi sajtó közli, hogy a purifikációs eljárás után a munkások és tisztviselők eltávolítása kizárólag csak a munkaügyi minisztérium kebelében működő központi purifikációs bizottság jóváhagyásával történhetik.

A KÖZELLÁTÁSI HIVATAL felhívja az intézmények és önellátószerveket vezetőket, hogy a birtokukban lévő lisztutalványokra a hirdetés megjelenésétől számított 3 napon belül, a részükre kiutalt lisztet teljes egészében a malmokból szállítsák el. Ellenkező esetben az utalvány érvényét veszíti.

A MAGYAR TANNYELVÜ ALLAMI KERESKEDELMI LEÁNYISKOLA igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy a felvételi vizsgák az V. osztályba úgy a rendes, mint a magántanulók részére június 25-én, reggel 8 órakor kezdődnek. Bövebb felvilágosítást a titkárság ad.

Almási Andorné

hölgyfodrászatát áthelyezte

Horea-u. 55 alá

(Református kórház)

Kéri vendégei további szíves pártfogását

Harc a spekuláció ellen

Meg kell szüntetni a piaci árusok mérhetetlen nagy hasznát

KOLOZSVAR, június 13. A fekete piac és a spekuláció problémáiról több ízben cikkezünk már és többször felhívtuk az illetékes hatóságok figyelmét arra, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket az üzérkedés valamilyen módon való megszüntetésére. A dolgozó rétegek kirablása azonban tovább tart és hiába adnak valóságos ultimátumot a hatóságok a spekulánsoknak, lényeges változás egyáltalán nem történik.

ZÖLDSÉG ÉS GYÜMÖLCS

bőven van minden városban, így a kolozsvári piacokon is valóságos gyümölcs- és zöldségáradat látni a szarvasoktól vásárló, aki csak azt nem érti meg, hogy miért olyan drágák ezek a legkevesebb esetben gondozást nem igénylő, szinte maguktól nőő vitaminus táplálékok. Az ország többi városában is jó a gyümölcs- és zöldségellátás, de sajnos mindenütt egyformán magas árak uralkodnak. A bukaresti lapok is erősen hangon vannak a spekuláció ellen és tiltakoznak, hogy most nyáron a zöldségfélék

fő évadjában a termelők olyan megfizethetetlen árakat kérjenek azokért a zöldségfélékért, amelyeket igazán nem lehet fényűzésnek nevezni. A gyümölcs- és zöldség-árusok az elmúlt szárazabb időjárás alatt folyton a szárazságra panaszkodtak és ezért emelték az árakat. Most a pünkösti ünnepek alatt, amikor újra szrekel emelkedett mindennek az ára, azaz védekeznek az árdrágítás vádjával szemben, hogy „a jég elverte, kérem”... Ez a védekezés teljesen elfogadhatatlan, merthízen az elmúlt napokban történt zivatarnál legfeljebb két-három szem jég hullott le és a kerttulajdonosok is tanúsíthatják, hogy a veteménysemiféle kárt nem okozott. Vajon a tojás ára miért emelkedett páronként 400 lejre? — talán a tyukokat is elverte a jég? De a piaci árusoknak nincs is szüksége ürügyre, hogy árakat emeljék, egyszerűen kijelentik, hogy ennek, vagy annak az ára ennyi, s aki nem tudja megfizetni, hazamehet üres kosárral.

Mennyit keres egy zöldség- vagy gyümölcs-árus?

Egy gyümölcs- és zöldségnagykereskedő nagyon elégedetlen olyan napokon, amikor „csak 200–250 ezer lej tiszta haszna van”. Ugyanilyen rossz üzleti napnak tartja a viszonteladót, ha „csak 100–120 ezer lej” gyűl egy nap a pénztárcájába. Egy kicsiben áruló piaci kereskedő napi 60–80 ezer lejrel talán megelégszik. Hasonlítottuk össze ezeket a számokat egy szervezett munkás, vagy szellemi dolgozó havi jövedelmével és akkor látjuk, az üzérkedés mérhetetlen fokát és azt a tarthatatlan állapotot, amit a lakosságnak ezek a vámszedői teremtetek. Mialatt a munkás, nyugdíjas, vagy tisztviselő napi 3–10 ezer lejig terjedő jövedelméből kell megélnie, addig a piaci árusok milliárdosra keresik magukat.

SÜRGŐS INTÉZKEDÉSEK MEGTÉTELÉRE

van szükség. A bukaresti lapok egész sorát közik azoknak a megteendő intézkedéseknek, amelyek szerintük megátolnák, vagy legalábbis lecsökkentenék a minden téren feltalálható spekulációt. Ezek közül az indítványok közül érdemes javaslat az összes gyümölcs- és zöldségtermelő földet és kertek ellenőrzés alá helyezése. A termés eladását egy központ irányítaná. Meggá-

tolhatná a spekulációt az az egyszerű intézkedés is, hogy a gyümölcs- és zöldség-árusokat köteleznék a hatóságok által megállapított maximális ár megtartására, olyan módon, hogy ezt az árat a zöldség- és gyümölcsneműk mellé kiírják és ennél drágábban nem árulhatnának. Ezenkívül sajtó és rádió útján naponta lehetne tájékoztatni a fogyasztókörzést a piaci árakról. Feltétlenül meg kellene akadályozni a viszonteladók üzérkedését is és kötelezni kellene a faluról bejövő árusokat terményeiknek csakis kicsiben való eladására, amely a fogyasztókörzést érdekelte volna. A piacokon történő állandó árellenőrzés és a maximális ár határait átépítő árusok drákói megbüntetése bizonyára az árak letörésére vezetne.

Végül pedig nem utolsó megoldásként ideírjuk a „frontot a front ellen” javaslatunkat is. Az árusok árfrontot alakítanak, melynek olcsóbban nem hajlandók árusítani. Ugyanilyen áttörhetetlen frontot kellene alakítani a vásárlóknak is és csakis a megállapított határig árakat fizessék az egyes árucikkeikért. Ha pedig az árus így nem hajlandó odadni az árut, hívjunk azonnal ellenőrző, vagy rendőrközéget!

SPORT

Vasárnap lesz a Victoria Kupa utolsó és a selejtező mérkőzések első fordulója

KOLOZSVAR, június 13. A Nemzeti Labdarugó-bajnokság Bizottsága az ősszel elkezdődő nemzeti bajnoki küzdelmekre való tekintettel elhatározta, hogy vasárnap, június 16-án rendezik meg országosra a Victoria Kupa küzdelmek utolsó és a selejtező-mérkőzések első fordulóit. Ebből a célból az ország 64 elsőosztályú csapatát 8 csoportra osztották. A csapatok sorsolását kerülnék össze egymással. A rendes játékidő letelte után eldöntetlen esetén 15 perces meghosszabbítás következik. Ha ekkor is döntetlen az eredmény, az utazó csapat jut tovább. A mérkőzések játékvezetőit a Nemzeti Labdarugó-bajnokság Bizott-

sága küldi ki; annak szemellett tartásával, hogy a vezető a mérkőzés helyéhez közel lakjon. A mérkőzésrendezések költségeit a rendező egyesület fizeti a bevételből. Ráfizetés esetén mindkét egyesület köteles fedezni a kiadásokat. Bármennyi kétes esetben a Labdarugó-bajnokság Bizottsága dönt.

Helyszüke miatt csak a VIII., a kolozsvári csoportban szereplő csapatokat és azok mérkőzéseinek beosztását közöljük: Universitatea, Vasas, Victoria, Dermata Kolozsvár, Solvay Marosujvár, Dermagant Marosvásárhely, GBL Szászsebes és a kolozsvári bajnokság 5. helyezettje.

Vasárnap a következő sorrend szerint

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetés szavankint 200 lej. Legkisebb hirdetés 2.000 lej. Állástkeresőknek: 150 lej. Szöveg-hirdetés: (hírek között) szavankint 500 lej. Közgazdasági közlemények: szavankint 600 lej. Nyitást: szavankint 600 lej. Hirdetések felvétele délután 5 óráig. CSEKKSZÁMLA: 40682.

RITKA ALKALOM! Olcsó áron évi jótállással vásárolhat férfi, női és sülyesztős varrógépeket, kerékpárokat, kör- és síkötőgépeket, tüket, Weisz, gépkereskedelmi szaküzletben. Kolozsvár, Horea-ut 56. 9798

KÖNYVELESHÉZ érte leányt délelőtti órákra keresek. Cim a kiadóban. —80

SAZ darab angol és német angora-nyul új ketreccel eladó. Révai-utca 15. —89

LAKÓTÁRSNÖNEK mennék komoly ur-nőhöz, lehetőleg a belvárosba. Cimeket „Belváros” jellegre a kiadóba kérek. —94

MOTORBICIKLI 500-as, angol gumikkal 8 millióért eladó. Bethlen-utca 1. Ocskás-üzlet. —9243

DEAK FERENC-utcai üzlet kibővítéséhez 10–15 milliót társat keresek. Cim Erdély könyvtárlatban. —9242

TÖLTŐTOLL javítás. Új tollak. Méder Ferenc, Deák Ferenc-u. 22. —9243

OLCSÓN szállítunk vasutól, vidékről, háztól-házig. „Dacia”, Széchenyi-tér 20. H. ARAGAZ vagy cseppfolyós-gáz palackot keresek megvételre. Cim a kiadóban. —9244

Az „ERDÉLY” orosz tanfolyamának teljes sorozata (1–50 szám) 4600.— lejtért kapható az „ERDÉLY” könyvkereskedésben. Szabadság-tér 9 szám. —9245

EGY KÖNYVSZERKEZÉNY és íróasztal eladó. Erdélyi kiadóhivatalban. —Gr

ATADNÁM telefonomat Erzsébet-ut 8. II. em. ajtó 3. —9246

PHILLIPS rádió 6 hullámsávú, zeneszerény, olcsón eladó. „Libertas”, Mária királyné-utca 40. —9247

4 SOROS első osztályú Stukatur nád 500 lej m2 árban vagonba rakva. Angli István-nál, Szatmár megye. Apa. —9248

BERBE adnék egy lovat egy évre. Erdélyi Erzsébet-ut 37. —161

KERESEK teljesen jókában levő mély gyermekkoszt. Bástya-u. 7. —99

FOGÁSZ-CSISZÓLOMOTOR hernyóval vagy külön, egyéb fogászati cikkek és egy férfi kerékpár eladó. Szabó, Deák Ferenc-utca 24. —100

BUTORASZTALOSOK. Figyelem! Elsőrendű, száraz butor-anyagok olcsón kaphatók. Kemény Gábor-u. 5. —152

HASZNÁLT gyári téglá eladó. Kemény Gábor-u. 5 szám. —153

VARRÁSHOZ érte nőket felvesz kötőde. Rudolf-ut 33. —155

FÜRDŐ-RUHA javításokat vállalunk, kötőde. Rudolf-ut 33 szám. —156

DUNYHAT elcserélnék paplanra vagy takaróra. 10-től 4-ig. Str. Dacia. 4. emelet balra. —9248

ESZTERGÁLYOST, marost, szerszám-lakatost alkalmaz MEOPOL, Budai Nagy Antal-utca 12 szám. —9245

INGATLAN — LAKÁS

EGY szobás, összkomfortos modern lakás sürgősen kiadó. Erdélyi kiadóhivatalban. —154

ELADÓ Gherlán-Szamosujváron Str. Cosbuc 32. szemben az állomással egy ház-hely, hozzávaló építőanyag. Kisebbségi információkat: Sibiu, Str. Carol 49. Barbu Ion címére. —157

BUTOROZOTT szobát kosztellatással Honvéd-utca közelében július 1-től keres fiatal ember. „Családtag” jellegre Erdély könyvtárlatban. —9247

BÉRBEADÓ

Nagyszalontán Biharmegyében napi 3 vagonos kapacitása

gőzmalom

a város egyetlen gőzfűrdőjével

Bővebbet

JACOB DANCEA
ORADEA, Str. Sindicatelor 30

tartják meg a „selejtező” mérkőzéseket, amelyek előreláthatólag rendkívül hevesek lesznek.

Marosujváron: Solvay—Victoria.

Marosvásárhelyen: Dermagant—Vasas.

Szászsebesen: GBL—Dermata.

Kolozsváron: Universitatea a kolozsvári bajnokság 5. helyezettivel. Lapzártakor még nem tudjuk, hogy a szombat—vásárnapra tervezett bukaresti Carmen kolozsvári vendégszereplése elmarad-e teljesen, vagy csak eltolódik.

A DERMATA SZÁSZSEBESEN, A SANITAS-HAGGIBOR SZÁSZREGEN-BEN GYŐZÖTT.

Alkalmi tudósítónk jelenti: Pünkösdkor a szászsebesi GBL jóképességű csapatával, barátságos mérkőzést vívtak a börtényiak, ahol Petrik játékezetése mellett 2:1 (2:0) arányban megérdemelten győztek Both és Kiss Ferenc 30 méterről lött góljával. A GBL részéről Gaman volt eredményes. Jók voltak: Both, Engi, Darók a Dermataból, illetve Rasinaru II., Bider kapus és Georglian a GBL-ből. A mérkőzésen 2000 néző volt jelen.

A SANITAS-HAGGIBOR SZÁSZREGEN-BEN A CAPS csapatát látványos játék után 4:2 (2:0) arányban megérdemelten győzte le Martin, Jeszenszky és Kerekes (2) góljával. A Mayer által vezetett mérkőzés legjobbjai a góllövőkön kívül Mátéffy és Kacsics voltak.

DERMATA IFJUSÁGI—VASAS IFJUSÁGI 4:2 (2:2). VEZETTE: GECZŐ.

Kolozsvár, június 13. A két ifjúsági együttes találkozója szép küzdelem jegyében zajlott le. A Dermata sokatigő fiataljai megérdemelten győztek Gaspár 2, Nagy és Csate góljaival. A Vasas részéről Miklós és Szolnai voltak eredményesek. Jók: Gaspár, Orosz I., Veres, illetve Szolnai, Gábor és Hartig. Gecző hibátlanul vezette a mérkőzést.

A HÁBORU UTÁNI LEGJOBB SÜLY-DOBO BREDMÉNY: 16.42

Santiagooból jelentik: A helyi atlétikai bajnokságokon kimagasló esemény a súlydobásban elért csúcseredmény volt. R. Mujaro egyetemista 16.42 cm-es dobásával beállította a háboru utáni legjobb eredményt, ami 1 cm-el jobb az 1945-ben az amerikai Bangert által beállított teljesítménynél.

Newyorkból jelentik: Bostonban, fedett-pálya atlétikai versenyen magasugrásban King Parick 1.96 cm. ugrott.

KÖZEPISKOLÁS SPORT:

A kolozsvári középiskolások sportvezetői tisztségeire az alábbiakat választották meg: Elnök: Bartha Béla tanár, titkár: Madarász Ottó tn. tanár, tagok: Kovács Béla, Ferenc Antal, Tóth Erzsébet, Fintáné Makkai Judit, Boldis László tn. tanár. Számvizsgálók: Grigorescu Jenő tanár és 2 megbízott diák. Fegyelmi bizottság vezetője: Z. Sebest József tn. tanár és 5 megbízott diák. Előkészítő bizottság vezetői: Kovács Béla és Wolff Gabriella tn. tanár. Technikai vezető: Ferenc Antal, Adminisztrációs ügyvezető: Tóth Erzsébet tn. tanár. Női csoport vezetője: Fintáné Makkai Judit. Sajtó- és propaganda vezető: Boldis László tn. tanár.

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPÁT EGYESÜLET június 16-án kirándulást rendez Körösfőre. Indulás vasárnap reggel 4 órakor a menetrendszerűen közlekedő személyvonattal. Sztána állomáson. Találkozás Sztána állomáson. (Harmadosztályú vasúti-jegy ára 3200 lej.) Sztánától a Riszeg hegyen át Körösfőre. Hazatérés esti 7 órakor, személyvonattal. Azok, akik autóbusszal kívánnak utazni, Körösfő központjában csatlakoznak a csoporthoz. Kellő számú jelentkező esetében a turistáknak: járó vasúti kedvezményt is igénybe vesszük. Kérjük ezért a résztvevni óhajtozókat, hogy csütörtökön estig jelentkezzenek az egyesületben felfektetett íven. (Jóka-u. 2.) Vezető Pakó Béláné. — Ugyancsak vasárnap rendezi az ENKE első nagyobb fürdő-kirándulását a gyalui gáthoz. Indulás vasárnap reggel 7 órakor a Lóna-felé menő autóbusszal. Gvülekezés háromnegyed 7 órakor az Erzsébet előtt. Vezető: Sommer Adél. Hazatérés gerincvándorlással az esti órákban. Mindkét kirándulásra vendégeket szívesen látunk.

Mérnökök! Földmérők!

UJ

Zeiss színtező műszer

eladó

Cim: Erdély könyvtárlatban